

What design means for me

As a typographic designer I think of myself as a designer of the printed word. Which isn't to say that the spoken word is in good hands with me.

Mankind has divided the branches. In the course of history a great number of occupations have come into being, from which each person can choose according to interests, disposition and opportunities. Each of these occupations finds its expression in form. In this sense we are all designers and makers of the forms in which things present themselves to us.

Form is the condition through which a common life becomes possible: through which a relationship between people comes about. Design determines the quality of our common life. It is extremely important to stress this.

In some cases, when knowledge and insight are missing from a particular field of expression, a collaboration is attempted with people who explicitly concern themselves with the design of given material: 'form givers'. I prefer to call them designers, because an essential process needs to go on prior to the form. Design should be able to be seen fittingly inserted into a desired social structure.

Graphic designers act as intermediaries. They maintain the relationship with the graphic industry, for which some specialist knowledge is necessary. There is always talk of a given message (the job) and of the one who is to be informed (the public). Between them stands the designer with a specific outlook and knowledge of things.

For good things to happen, there has to be a dialogue, with mutual respect, between the client and the designer.

Wat vormgeving voor mij betekent

Als typografisch ontwerper beschouw ik mijzelf als vormgever van het gedrukte woord, waarmee nog niet gezegd is dat ook het gesproken woord bij mij in goede handen is.

De mensheid heeft de taken verdeeld. In de loop van de geschiedenis zijn daaruit een groot aantal bezigheden ontstaan, waaruit een ieder vanuit zijn belangstelling, geaardheid en mogelijkheden een keuze kan maken. Elk van deze bezigheden drukt zich uit in vorm. In die zin zijn wij allen vormgevers en makers van de gedaante waarin de dingen zich aan ons voordoen.

Vorm is de voorwaarde waaronder een samenleving mogelijk wordt, waardoor een relatie ontstaat van mens tot mens. Vormgeving bepaalt de kwaliteit van onze samenleving. Het is wel degelijk van belang ons daar druk over te maken. In sommige gevallen, wanneer kennis en inzicht op een speciaal uitdrukingsgebied ontbreken, wordt er samenwerking gezocht met mensen die zich expliciet bezighouden met de vormgeving van een gegeven: de vormgevers. Liever noem ik ze ontwerpers, omdat aan de vorm een wezenlijk proces behoort vooraf te gaan.

Ontwerpen zou gezien kunnen worden als het op de juiste wijze inpassen in de gewenste maatschappelijke structuur. Grafisch ontwerpers treden op als intermediair. Zij onderhouden de relatie met de grafische industrie, waardoor kennis van zaken op dat gebied noodzakelijk is. Er is altijd sprake van een gegeven boodschap (de opdracht) en degene die geïnformeerd dient te worden (het publiek). Daartussen staat de ontwerper met zijn specifieke opvatting en kennis van zaken.

Each one should understand and trust the other, and should above all have a social desire. Further, the designer should see the import of the job and be alert to those to whom it is directed, to come to the right choices. Because — like much in life — designing is making choices.

Choices from an often large number of possibilities and in the light of an analysis of the job and an idea of the audience. Yet even after this selection there are sufficient possibilities remaining to establish uncertainty. Each choice always shuts out other possibilities. This process of choices has to continue until there remain the essential ingredients, which for the designer at that moment, for that purpose, are essential in coming to the final form.

During this process both rational and emotional considerations are in play. Rational factors tend to be distilled out of the job itself and can also be determined through the constraints and possibilities that the techniques of production offer. Emotional aspects are a more delicate matter, because more subjective.

In good design, I suggest, the expression must exhibit a certain tension and/or harmony between functionality and the qualities of attraction. The content of the message has to come over, but the way in which this happens — the melody — is important, not least because in itself it carries communicative value. It is through form that content comes to us.

My thoughts about matters of this kind have their origin in the time when I trained, when there was a prevailing belief in the good of functionalism and in the beauty of the constructed, which the application of this idea led to. In reaction to the time that preceded, there was a sense of a social need in purification. Rational considerations had the

Om tot een goed ontwerp te komen zal er, met wederzijds respect, een dialoog moeten ontstaan tussen opdrachtgever en ontwerper. Zij zullen elkaar moeten verstaan en vertrouwen, en vooral een gemeenschappelijk verlangen moeten hebben. Verder zal de ontwerper het belang van de boodschap moeten onderkennen en achting moeten hebben voor degene aan wie de boodschap gericht is, om tot de juiste keuze te komen. Want ontwerpen is, zoals veel in dit leven, kiezen.

Kiezen uit een vaak groot aantal mogelijkheden en dat aan de hand van een analyse van de opdracht en een voorstelling van de doelgroep. Echter na selectie blijven er voldoende mogelijkheden over om in onzekerheid te geraken. Iedere keuze immers sluit andere mogelijkheden uit. Dit proces van kiezen zal door moeten gaan tot dat de essentiële ingrediënten overblijven die voor de ontwerper op dat moment, voor dat doel, van belang zijn om tot de uiteindelijke vorm te komen. Tijdens dit proces zijn rationele en emotionele overwegingen aan de orde. Rationele factoren zijn over het algemeen uit de opdracht te destilleren en kunnen ook door beperkingen en mogelijkheden die de techniek ons biedt worden bepaald. Bij gevoelsmatige aspecten ligt dat lastiger, want subjectiever. Bij een goed ontwerp, zo stel ik, moet er in de uitdrukking een zekere spanning en/of harmonie ontstaan tussen functionaliteit en bekoorlijkheid. De inhoud moet overkomen maar de manier waarop, de melodie, is minstens zo belangrijk omdat zij op zichzelf ook een communicatieve waarde in zich draagt. Via de vorm komt de inhoud tot ons.

In mijn opleidingstijd — mijn denken over dit soort zaken vindt daar zijn oorsprong — was er een algemeen heersend geloof in het heil van het functionalisme en de schoonheid

upper hand. Every redundancy served only to be eliminated. Designers had to let their personal vision come as little as possible to expression in the message, so as to safeguard the objectivity of the information.

Out of this concerted desire, which turned into a convinced dogma, there arose a formality and thus a uniform expression of different kinds of content. This overestimation of rationalism became monotonous, and a reaction was bound to occur.

And under the influence of the changing context, with its needs for difference, assumptions were overhauled. Uniformity gave way to diversity. The designer took another, more personal approach to the content. The content should come to expression in the form. And so, through the individualization of the person, a social style has to make way for a multiplicity of individual voices with expressions to match.

Among other things, this entails the strong upward estimation of the image at the expense of the word: text is often deformed so that the reader becomes a looker.

Through the mutual influence of designers, in which the outer form gets imitated over and over again, a game with form is played, in which form is untied from content. And whenever form itself comes to be the starting point then a levelling happens. What was originally intended as support for content has come to be free and has decayed into ornament: form about form. A meta-language, deployed to amaze colleagues and to please the parvenu.

This phenomenon now threatens to overwhelm us.

This kind of levelling design is certainly a reflection of distinct tendencies in our social life. But I do not want to believe that these are the only values. To assert this, another kind of design is necessary. To work with this assumption is

van het konstruktieve die dat idee in zijn toepassing tot gevolg had. Als reactie op de er aan voorafgaande tijd leefde er een gemeenschappelijke behoefte aan zuivering. Rationele overwegingen hadden de overhand. Elke overbodigheid diende geëlimineerd te worden, de ontwerper behoorde zijn persoonlijke visie op de boodschap zo min mogelijk tot uitdrukking te laten komen om zodoende de objectiviteit van de berichtgeving te waarborgen.

Uit dit eensgezind verlangen, dat tot zekere dogmatiek leidde, ontstond een formaliteit en de daarbij behorende uniforme uitdrukking van inhouden van verschillende aard. Deze overmaat aan rationalisme werd monotoon, waardoor een reactie niet kon uitblijven.

Mede onder invloed van de veranderende tijd — met zijn behoefte aan onderscheid — zijn de uitgangspunten herzien. Uniformiteit maakte plaats voor diversiteit. De ontwerper gaat zich op een andere, persoonlijkere, wijze tot de inhoud verhouden. De inhoud behoort in de vorm tot uitdrukking te komen. Daarbij, door de individualisering van de mens, moet een gemeenschappelijke stijl plaatsmaken voor een veelheid aan individuele opvattingen met bijbehorende uitdrukkingen.

Onder andere hierdoor wordt het beeld sterk opgewaardeerd ten koste van het woord: tekst wordt vaak zodanig gedeformeerd dat de lezer een kijker wordt. Door onderlinge beïnvloeding van ontwerpers, waarbij de uiterlijke vorm over en weer wordt geïmiteerd, ontstaat er een vormspel dat los is komen te staan van de inhoud. En wanneer vorm zichzelf als oorzaak heeft ontstaat er nivellering. Dat wat oorspronkelijk was bedoeld als ondersteuning van de inhoud is daar los van komen te staan en verworden tot versiering: vorm om vorm. Een metataal, ingezet om collega-vormgevers te verbluffen en de parvenu te behagen. Dit verschijnsel dreigt in onze tijd te gaan overheersen.

the thing that most fascinates me, and fills me with a desire to make a contribution that is answerable. And the fact that this involves the use of a printing press doesn't leave me unmoved.

Thus it seems good to me to formulate the premisses freshly and clearly, so as to reach a form that values content and has respect for the receiver of the message. There is no recipe for this. It is a matter of mentality. It is a process of repeatedly weighing up aims, means and method. The criteria for this can be — just as Vitruvius, the Roman theorist of architecture, stipulated as the values of building — 'commodity, firmness and delight'.

Karel Martens, February 1990

Stellig is dit soort nivellerende vormgeving een weerspiegeling van bepaalde tendenzen in de samenleving. Maar dat er geen andere waarden zouden zijn wens ik te betwijfelen. Om die te doen gelden is een ander soort vormgeving noodzakelijk. Om daar aan mee te werken fascineert mij in hoge mate, en vervult mij met een verlangen op verantwoorde wijze een bijdrage te leveren. Waarbij het gegeven dat er een drukpers aan te pas komt me niet onberoerd laat.

Het lijkt me goed hiervoor de uitgangspunten opnieuw duidelijk te formuleren om tot een vormgeving te komen die waarde geeft aan inhoud en respect heeft voor de ontvanger van de boodschap. Een recept daarvoor is niet te geven. Het is een kwestie van mentaliteit. Het is een proces van keer op keer afwegen van doel, middel en methode. Criteria daarbij kunnen zijn, zoals de Romeinse architectuurcriticus Vitruvius voor de waarde van gebouwen bepaalde: 'duurzaamheid, nuttigheid en bekoorlijkheid'.

Karel Martens, februari 1990